

การศึกษาค้นคว้าความยืดหยุ่นของการใช้จ่ายของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2545 มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาค่าความยืดหยุ่นของการวางแผนการใช้จ่าย อันเนื่องมาจากรายได้ของครัวเรือนจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษารูปแบบสมการที่เหมาะสมในการหาค่าความยืดหยุ่นของการวางแผนการใช้จ่ายของครัวเรือนจังหวัดเชียงใหม่ โดยสมการเส้นตรง สมการรูปกึ่งล็อก และสมการรูปล็อก 3) เพื่อศึกษาค่าความยืดหยุ่นในแต่ละหมวดของการใช้จ่าย โดยเปรียบเทียบ 3 เขตพื้นที่คือ เขตอิทธิพลของอำเภอฝาง อำเภอเมืองเชียงใหม่ และอำเภอจอมทอง ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบสมการที่เหมาะสมในการหาค่าความยืดหยุ่นของการใช้จ่ายอันเนื่องมาจากรายได้ของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ คือ สมการรูปล็อก โดยได้ค่าความยืดหยุ่นของการใช้จ่าย 14 หมวด ประกอบด้วย อาหาร อาหารหลัก เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และยาสูบ เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งบ้าน สุขภาพ เดินทาง สื่อสาร เงินออม หนี้สินปัจจุบัน ดอกเบี้ยรายเดือน การพนัน ลีดเตอเร่ และ เบ็ดเตล็ด มีค่าอยู่ระหว่าง 0.201 - 0.623

2. ค่าความยืดหยุ่นของการใช้จ่ายรวมทุกหมวดอันเนื่องมาจากรายได้ในเขตอิทธิพลของอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.183 - 0.953 มีช่วงกว้างกว่าเขตอิทธิพลของอำเภอฝางและจอมทอง ($E_{ฝาง} \approx 0.232 - 0.994 > E_{จอมทอง} \approx 0.255 - 0.869$)

3. จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงรายได้อันเนื่องมาจากค่าความยืดหยุ่นของรายจ่ายต่อเดือนของครัวเรือน โดยการถดถอยพหุ พบว่า ครัวเรือนทุกเขตจะให้ความสำคัญกับรายจ่ายเพียง 2 หมวด ดังมีคำอธิบายต่อไปนี้

3.1 ภาพรวมของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เมื่อครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น ครัวเรือนจะให้ความสำคัญกับรายจ่ายในหมวดอาหาร และ หมวดการพนัน เพิ่มขึ้น (Beta = 29.8 และ 10.0% ตามลำดับ)

3.2 เขตอิทธิพลของอำเภอฝาง พบว่า เมื่อครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น ครัวเรือนจะให้ความสำคัญกับรายจ่ายในหมวดอาหาร และ หมวดเบ็ดเตล็ด เพิ่มขึ้น (Beta = 31.8 และ 14.9% ตามลำดับ)

3.3 เขตอิทธิพลของอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า เมื่อครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น ครัวเรือนจะให้ความสำคัญกับรายจ่ายในหมวดอาหาร และ หมวดการพนัน เพิ่มขึ้น (Beta = 35.3 และ 10.0% ตามลำดับ)

3.4 เขตอิทธิพลของอำเภอจอมทอง พบว่า เมื่อครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น ครัวเรือนจะให้ความสำคัญกับรายจ่ายในหมวดอาหาร และ หมวดการพนัน เพิ่มขึ้น (Beta = 24.7 และ 19.0% ตามลำดับ)

The objectives of this study, "Elasticity Indices of Households' Expenditure in Chiang Mai Province, 2002" were : 1) to study the income elasticity of households' expenditure in Chiang Mai Province; 2) to study the suitable computerized models used for elasticity of households' expenditure in Chiang Mai Province which were from several models such as linear, semi-logarithmic and double-logarithmic forms; and 3) to comparative study the elasticity in each expenditure group with 3 districts, of central influenced sphere, they are Fang, Muang Chiang Mai and Chom Thong . The results of this research were as follow:

1. The suitable model used for the income elasticity of households' expenditure in Chiang Mai Province was double-logarithmic form. That given the elasticity of expenditure in 14 groups: food, main food, alcoholic beverages and tobacco products, apparel, furniture, medical care, transportation, communication, saving, debt, interest, gambling, lottery and miscellaneous. These elasticities gap had been ranging between 0.201 - 0.623.

2. The income elasticity gap of total households' expenditures in Muang Chiang Mai's sphere of influence had been ranging between 0.183 - 0.953. This gap ranging was wider than Fang's and Chom Thong's ($E_{Fang} \approx 0.232 - 0.994 > E_{Chom\ Thong} \approx 0.255 - 0.869$).

3. The analysis of income changing from elasticity of households' expenditures using by Multiple Regression showed that all districts had only 2 statistical significant important expenditure groups. They are described as follow:

3.1 Chiang Mai Province: when households income increase, their expenditures will also increase in food and gambling groups (Beta = 29.8% and 10.0% respectively).

3.2 Fang's sphere of influence: when households income increase, their expenditures will also increase in food and miscellaneous groups (Beta = 31.8% and 14.9% respectively).

3.3 Muang Chiang Mai's sphere of influence: when households income increase, their expenditures will also increase in food and gambling groups (Beta = 35.3% and 10.0% respectively).

3.4 Chom Thong's sphere of influence: when households income increase, their expenditures will also increase in food and gambling groups (Beta = 24.7% and 19.0% respectively).